

**БЪЛГАРСКА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ
ИНСТИТУТ ЗА ИКОНОМИЧЕСКИ
ИЗСЛЕДВАНИЯ**

1040 София, ул. „Аксаков“ № 3
тел.: (02) 810 40 10, (02) 810 40 18
факс: (02) 988 21 08
e-mail: ineco@iki.bas.bg, <http://www.iki.bas.bg>

**BULGARIAN ACADEMY OF SCIENCES
ECONOMIC RESEARCH
INSTITUTE**

3 Aksakov Str., 1040 Sofia, Bulgaria
tel.: (+359 2) 810 40 10, (+359 2) 810 40 18
fax: (+359 2) 988 21 08
e-mail: ineco@iki.bas.bg, <http://www.iki.bas.bg>

БЪЛГАРСКА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ

**ИНСТИТУТ ЗА ИКОНОМИЧЕСКИ
ИЗСЛЕДВАНИЯ**

О Т Ч Е Т

/извлечение/

за дейността през 2018 г.

София, януари 2019 г.

1. ПРОБЛЕМАТИКА НА ЗВЕНОТО

1.1. Преглед на изпълнението на целите (стратегически и оперативни) на звеното, оценка и анализ на постигнатите резултати и на перспективите на звеното в съответствие с неговата мисия и приоритети, съобразени с утвърдените научни тематики

Мисията на ИИИ на БАН е да подпомага икономическото развитие и успешната интеграция на България в ЕС чрез научни изследвания, оценки и предложения за икономическата политика на държавата и бизнеса, чрез създаване и разпространяване на знание, чрез обмяна на опит и обучение на учени и специалисти.

В изпълнение на заявените стратегически и оперативни цели, през 2018 г. ИИИ на БАН продължава да утвърждава позициите си на водещ академичен център в областта на икономическата наука в България и на експертен център за приложни знания, компетенции и консултации в областта на стопанската политика и практика.

Постигнатите резултати в дейността на Института през 2018 г. са в съответствие с утвърдените от Научния Съвет „Приоритети на изследователската дейност за периода 2014-2020г.” Те са насочени както към развитие на теоретико-методологични знания, така и към идентифициране на обективно съществуващи проблеми, определяне на възможни ефекти и формулиране на конкретни препоръки. Голяма част от научните и научно-приложните разработки надхвърлят чисто икономическото измерение на изследваната проблематика чрез прилагането на интердисциплинарен подход.

В проектите на ИИИ при БАН се открояват анализи и оценки на състоянието, промените и политиките в областта на: икономическата динамика и междутрасловите взаимодействия; реалния и финансовия сектори; пазара на труда и жизненият стандарт на българското население на национално и регионално равнище; човешкия капитал на национално и фирмено ниво и неговото формиране в сферата на висшето образование; демографията, българската емиграция и техните детерминанти; осигурителната, социалната и здравната системи; социално-икономическото развитие на общините и местните финанси; селскостопанската и продоволствената политики; екологичните измерения на регионалното развитие; оценка на практиките/ мониторинг на стопанските структури; конкурентоспособността и маркетинга на предприятията; корпоративното и стратегическото управление; дигитализацията на българската икономика международните стокови, капиталови и финансови пазари; ролята на международните финансови и търговски институции; външната търговия и чуждестранните инвестиции; мястото на България в ЕС и Югоизточна Европа.

През 2018 г. са завършени **9** проекта от научноизследователската програма на ИИИ при БАН, а други **12** проекта са със срок на изпълнение през 2019 г. и 2020 г.

ИИИ на БАН разширява и задълбочава партньорството си с представители на централната и местната администрации; на държавни и частни бизнес структури; на синдикални и неправителствени организации, на международни институции и организации, като предоставя експертни анализи, оценки и препоръки в отговор на заявени от тях потребности; работи по съвместни проекти с български и чуждестранни академични институции.

През 2018 г. Институтът участва в изпълнението на **13** научни и научно-приложни проекта по договори на БАН с Министерски съвет и с Български енергиен холдинг (БЕХ), с МОН, вкл. по фонд „Научни изследвания”, по договори с БАН, договори с Българска браншова камара – машиностроене, Сдружение „Електронни комуникации”, КТ „Подкрепа“, като **7** от тях са завършени, вкл. **3** международни проекта на звеното с партньори от РА и МАНИ. Продължава изследователската работа по **6** проекта, в които Институтът е партньор, финансирани от МОН – по ННП „Здравословни храни за силна биоикономика и качество на живот“, по НП „Млади учени“, по Програма „Еразъм+“, по ЕБР чрез субсидията за БАН, по ФНИ.

Признание за компетентността, знанията и уменията на научните сътрудници от Института е тяхното лично участие при разработването на **24** проекта, финансирани по договори с международни и национални институции и организации: ЕК, ЕСФ, Икономически и социален съвет на Р България, Администрация на МС, МТСП, МОН, НСОРБ, Global Water Partnership, Българско Актьорско Дружество, "Овергаз Холдинг" АД.

Учени от Института участват в **7** изследователски проекта на български университети, финансирани от съответните научни фондове: УНСС, ТУ-Стара Загора; ПУ „Паисий Хилендарски“, УХТ-Пловдив, като **4** от тези проекти са приключили през 2018 г.

Институтът и негови сътрудници са членове на над 50 международни и национални научни мрежи и организации. ИИИ при БАН има сключени споразумения за сътрудничество (за изследователска, публикационна, обучителна дейност) с редица академични институции от Европа и Азия. През 2018 г., по инициатива на Ресурсния център за изследване на икономиките на Азия към ИИИ, бяха подписани нови две: Споразумение за сътрудничество между ИИИ при БАН и ИИИ при Китайската академия на науките (КАН) и Споразумение за сътрудничество на ИИИ при БАН с Института за изследване на развитието към Университета Фудан в Китай.

Чрез своите акредитирани докторски програми ИИИ на БАН има необходимите изследователски компетенции и организационен капацитет да подготвя висококвалифицирани специалисти-икономисти за нуждите на администрацията, бизнеса, науката и образованието. През 2018 г. в Института се обучават общо **8** докторанти: пет от тях - задочно обучение и трима на самостоятелна подготовка.

ИИИ при БАН е организатор и съорганизатор на **7** национални и международни научни форуми, в които вземат участие представители както на българската, така и на международната академична общност, в т.ч. от страните от Югоизточна Европа. В края на м. ноември 2018 г. Институтът провежда поредната си международна конференция „Икономическо развитие и политики: реалност и перспективи“, на която се дискутират актуални за икономиката и обществото проблеми. Научни сътрудници от Института представят резултати от изследванията си и на други **15** национални, **11** национални с международно участие и **38** международни научни форума у нас и в чужбина.

ИИИ на БАН е сред водещите 10% от научните институции в света по публикации и цитирания, регистрирани в базата на RePEc (Research Papers in Economics). Значителен брой от учените в Института са сред топ 25% от авторите в България, регистрирани в RePEc. Академичният състав на Института има множество публикации в национални и международни научни издания, включително реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация, като публикациите намират широк отзвук чрез множество цитирания от български и чуждестранни автори. През 2018 г. сътрудниците на Института са направили **111** публикации. Регистрирани са **153** цитирания на публикации на академичния състав на Института.

Институтът за поредна година публикува своя Годишен доклад „Икономическо развитие и политики в България: оценки и очаквания“, с тема на фокус „Десет години от началото на глобалната финансово-икономическа криза – поуки и необходими реформи“. Докладът е единствено по рода си издание за състоянието и развитието на българската икономика. В него всяка година се проследяват макроикономическите показатели, външен, фискален и банков сектор, пазар на труда, състояние на регионите и техните различия, и се дават препоръки за подходящи политики с перспектива за три години. ИИИ на БАН инициира две пресконференции за представяне на Годишен доклад 2018 пред обществеността.

Институтът продължава своята издателска дейност чрез двете си реферирани научни списания – „Икономическа мисъл“ и „Икономически изследвания“. „Икономически изследвания“ е едно от малкото списания с Импакт ранг в областта на

икономиката в страната, а от 2018 г. „Икономическа мисъл“ се индексира и реферира в ERIH PLUS (Европейски реферативен индекс).

Постиженията на ИИИ на БАН през 2018 г. са резултат от продуктивна общественополезна и разнообразна изследователска, експертна, обучителна, публикационна и издателска дейност, съобразена с научноизследователските приоритети на Института и финансирана, наред с бюджетната субсидия, от национални и международни институции, от бизнеса и неправителствени организации. Значимостта на резултатите, за която може да се съди по търсеното от редица потребители и партньори сътрудничество, както и нарастващата цитируемост на публикациите, е доказателство за изследователските възможности на учените в Института и разкриват добра перспектива за бъдещи *проектни участия на звеното* в конкурсите по различни национални и международни програми.

1.2. Изпълнение на Националната стратегия за развитие на научните изследвания в България 2017-2030 - извършвани дейности и постигнати резултати по конкретните приоритети.

Изпълняването на равнище на модерното научно познание научноизследователски проекти и комплексни експертизи са обвързани по своя научен смисъл и социална значимост с реализирането на Националната стратегия за развитие на научните изследвания **България 2017-2030**, чиято цел е превръщането на науката във фактор за развитие на икономика, базирана на знанието и иновационните дейности.

Съдържанието и приоритетната насоченост на научните изследвания на ИИИ на БАН отразяват, както потребностите на българската социално-икономическа реалност, така и предизвикателствата пред съвременната наука. Развитието на научните изследвания се възприема от учените в Института като основно конкурентно предимство в глобалното икономическо състезание. Научните и научно-приложните разработки надхвърлят чисто икономическото измерение на изследваната проблематика и чрез прилагането на интердисциплинарен подход предлагат хипотези и решения, съобразени с целите на Националната стратегия: постигане на динамичен и устойчив икономически растеж, повишаване на заетостта и намаляване на бедността, подобряване на образованието, насърчаване на научната дейност, изграждане на „общество на знанието“, опазване на околната среда.

В Института се извършва изследователска и експертна дейности, която съответства на приоритетни научни направления, свързани с:

- експертизи в областта на политиките за енергийната ефективност, опазването на околната среда, създаването на условия за добро здраве и висок жизнен стандарт.
- апробиране на приложните аспекти на концепцията за зелена икономика, вкл. чрез онлайн обучителни модули;
- разработване на икономически модел за намаляване на тежестта, свързана с разходите за енергия от възобновяеми източници;
- участие в работни пакети по ННП „Здравословни храни за силна биоикономика и качество на живот“;
- изследване на екологичните измерения на приобщаващото регионално развитие;
- оценка на социалните ефекти при трансформирането на екологично депресивни територии;
- промени и перспективи в продоволствената сфера в ракурса България – ЕС.

Международната мобилност на учените е важен аспект на Националната стратегия и стремежът на Института е да се насърчават: *участието в проекти по международни програми и представянето на резултатите от научноизследователската дейност на международни научни форуми.*

Една от основните задачи на Института е стимулиране на кариерното израстване на младите учени чрез различни форми на изява:

- самостоятелно разработване на научноизследователски проект в конкурса за млади учени, финансиран по НП „Млади учени“;
 - включване в международни летни школи;
 - обучение в рамките на международен уъркшоп за млади учени, организиран от Световната банка;
 - участие в международни и национални научни конференции.
- В съответствие с Националната стратегия ИИИ на БАН:
- Развива интердисциплинарните изследвания, вкл. с институти на БАН /ИИНЧ-БАН, ИИОЗ-БАН, ИБЕ-БАН, Институт по металознание, Централна слънчева лаборатория и нови енергийни източници, Институт по електрохимия и енергийни системи „Акад. Е. Будевски“, Институт по инженерна химия/, с други научни организации и висши училища /НЦОЗА, УНСС, ВУЗФ, Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“, Тракийски университет - Стара Загора, УХТ-Пловдив/, с представители на бизнеса /БЕХ, Българска браншова камара – машиностроене, Сдружение „Електронни комуникации“, Българско Актюерско Дружество, "Овергаз Холдинг" АД/, с институции на национално /ИСС, НСИ, Институт по стандартизация/ и на регионално ниво /областни и общински администрации/.
 - Участва активно в краткосрочни обществено значими проекти, възложени от МС, МИ, МТСП, МЗ, МОН и др.
 - Насърчава публикационната активност на учените, предимно в международни издания, вкл., издания с рефериране и индексирание в световно известни бази данни с научна информация, вкл. с импакт фактор.
 - Задълбочава двустранното сътрудничество и международното партньорство като важни стратегически аспекти за кариерното развитие на учените и възможност за ползване на съвременни научни инфраструктури.
 - Разширява членството в международни мрежи и научни организации.
 - Осигурява използването на електронни бази данни с оглед по-лесен достъп до световни издания и съвременни литературни източници.

1.3. Полза /ефект за обществото от извършваните дейности.

Важен критерий при избора на тема за проект от научноизследователската програма на Института за икономически изследвания при БАН е потенциалната полза за икономиката и обществото от неговото изпълнение.

В Института се извършват научни и научно-приложни изследвания, насочени към задоволяване потребностите на обществото от нови знания и иновативни подходи, които обясняват закономерностите на икономическото развитие, аргументират адекватни мерки и политики, предлагат съвременни методи на управление, насърчават модерния начин на икономическо мислене и възприемане на икономическата реалност.

Научните разработки обхващат различни аспекти на икономическите отношения в страната, както и със страни от и извън ЕС; дават реални оценки на състоянието и прогнози за бъдещето развитие на българската икономика, на реалния и финансовия сектори, на развитието на пазара на труда, доходите, социалното осигуряване и подпомагане, на ролята на международните икономически и финансови институции за България; на регионалната икономическа ефективност и системата на местните финанси, и др.

Изследователската дейност на учените от ИИИ при БАН съдържа експертни анализи и рационални решения на важни социално-икономически проблеми, които възбуждат българското общество и могат да намерят ефективно приложение в работата на

управленските органи на различно равнище, в рамките на законодателната и изпълнителната власт.

Конкретните предложения и препоръки, направени в научни разработки с приложен характер при изпълнението на обществени поръчки, са в отговор на заявени потребности от централната и местната администрация, от бизнеса или от неправителствения сектор и също са в полза на общество.

Със своята национална значимост, задълбоченост и мащабност на изследванията се откроява участието на Института в два проекта, дейността по които приключи през 2018 г.:

- **Национална стратегия в областта на енергетиката (с фокус върху електроенергетиката)**, във връзка с решение № 1068/15.12.2016 г. на МС (РМС), чието изпълнение се финансира по договор между БАН и Българския енергиен холдинг ЕАД;
- **Мерки за преодоляване на демографската криза в Република България**, чието изпълнение се финансира по Постановление на МС No 347/2016 г. и Решение на УС на БАН, Протокол № 3 от 22.02.2017 г.

Изследователското сътрудничество с други национални и чуждестранни научни институции и висши училища, вкл. и регионалното академично сътрудничество; разработването и реализирането на съвместни проекти, на лекционни програми и курсове, главно за магистри и докторанти, повишават авторитета, влиянието и значимостта на българската наука в национален и международен план.

Публикациите, лекциите и обществените изяви, вкл. и чрез медиите, се използват за популяризиране и разпространяване на научното знание, не само сред специализирана, но и сред по-широка аудитория.

1.4. Взаимоотношения с други институции

ИИИ на БАН поддържа взаимоотношения с международни и национални институции (държавни и регионални), с неправителствени и с бизнес организации, с научни институции и висши учебни заведения, с различни медии по линия на връзки с обществеността.

На основата на научното сътрудничеството на ИИИ при БАН с чуждестранни научни институции (РА; МАНИ) се осъществяват съвместни проекти и публикации, взаимни посещения за обмяна на опит, участия в международни научни форуми.

Учени от Института изпълняват редица проекти, финансирани от **други институции**, национални и международни. *Проектите*, финансирани от *Оперативни програми на структурните фондове* към МС и МТСП, са **6**, от които **5** проекта са завършени. През 2018 г. по линия на „*Проекти, финансирани от други европейски и международни програми и фондове*“ са завършени **10** проекта, като по **два** от тях Институтът е водеща организация; продължава изпълнението на **5** проекта, в **един** от които Институтът е съизпълнител. *Проектите*, финансирани от *Национални фондове, по договори с министерства и други ведомства*, са **8**, от които **4** са завършени. По линия на *международното сътрудничество в рамките на междуакадемични договори и споразумения*, ИИИ при БАН има **1** успешно завършен проект и **1** текущ; за следващия програмен период Институтът кандидатства с нови **3** проекта. От *проектите, финансирани от университети*, са завършени **4**, продължава реализирането на още **3**. ИИИ при БАН е разработил и успешно завършил **3** *проекта, финансирани от национални фирми*; приключи личното участие в изпълнението на **1** проект, а индивидуалната работа по **1** проект - продължава. Институтът е съизпълнител по **1** завършен *проект, целево финансиран от държавата към бюджетната субсидия*, а изпълнението на друг, целево финансиран проект, приключва през 2019 г.

През изминалата 2018 г. научни сътрудници от ИИИ на БАН са привлечени като членове на работни групи и комисии, като експерти и консултанти на публично-

административни органи от различни области и нива – наднационално (към Европейската комисия, Световната здравна организация), национално, регионално и локално (към Президентството и Министерски съвет, Икономически и социален съвет на Р България, Министерство на образованието и науката, Министерство на труда и социалната политика, Министерство на икономиката, Министерство на енергетиката, Министерство на здравеопазването, Министерство на регионалното развитие и благоустройството, Министерство на транспорта, Комисия за защита от дискриминация, НСИ, НАОА, БТПП, НСОРБ, Български институт по стандартизация, областни и общински управи и др.), а също и за експертна дейност по проекти от общонационална значимост.

Академичният състав на ИИИ на БАН преподава в редица университети и висши училища, в бакалавърски и магистърски програми: Софийски университет „Св. Климент Охридски“, Тракийски университет-Стара Загора, Варненски свободен университет „Черноризец Храбър“, ВТУ „Св. Св. Кирил и Методий“, УНСС, Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“, ВУТП, ВУЗФ, Международно висше бизнес училище-Ботевград, Нов Български Университет, ЕВУИМ, ЛТУ, Русенски технически университет, ЮЗУ „Неофит Рилски“, УХТ-Пловдив и др. С някои от тези висши учебни заведения Институтът има подписани договори и споразумения за сътрудничество.

През годината сътрудници на ИИИ при БАН участваха в пресконференции в БТА, в ТВ публицистични предавания, бяха интервюирани от различни медии. Общият брой на обществените изяви е над **120**.

1.5. Общонационални и оперативни дейности, обслужващи държавата.

1.5.1. Практически дейности, свързани с работата на национални правителствени и държавни институции, индустрията, енергетиката, околната среда, селското стопанство, национални културни институции и др. (относими към получаваната субсидия).

Практическите дейности на учените от ИИИ на БАН са свързани с работата на **национални правителствени и държавни институции** и се осъществяват чрез участие в съответни Експертни съвети, комисии, групи и други експертни органи: *Национален икономически съвет към МС; Междудоводствена работна група за разработване проект на енергийна стратегия на Република България до 2030г. с хоризонт до 2050г.; Работна група за разработване на Стратегия за участието на България в Четвъртата индустриална революция; Междудоводствена работна група по проблемите в областта на доходите от труд към Министъра на труда и социалната политика; Междудоводствена работна група към МТСП в изпълнение на Националната стратегия за намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване 2020; Работна група по Допълнително пенсионно осигуряване към Министъра на труда и социалната политика; Междудоводствена работна група по демографските въпроси; Комисия по оценка на здравните технологии към МЗ и Съвет икономическо развитие и социални политики към Президентството; Комитет „Социална политика и заетост“ към МТСП; Комитет по наблюдение на ОП „Иновации и конкурентоспособност – 2014-2020“; Комитет по наблюдение на ОП „Инициатива за малки и средни предприятия – 2014-2020“; Комитет по наблюдение на ОПРЧР към МТСП; Комитет по наблюдение на ОП „Развитие на човешките ресурси“; Комитет по наблюдение на ОП „Добро управление“; Комитет по наблюдение на ОП „Транспорт и транспортна инфраструктура“, Научно-експертен съвет към НСИ; Постоянно действаща експертна комисия за наблюдение, оценка и анализ на научноизследователската дейност, осъществявана от висшите училища и научните организации; Комисия за качество на работата на НАОА; Постоянната комисия по стопански науки и управление; ВНЕК по обществени науки към ФНИ-МОН.*

Извършените експертизи и консултации, разработените становища и технически доклади **в помощ на институции и органи за управление, организации и сдружения в сферата на индустрията, енергетиката, околната среда** (БЕХ АД, Българска браншова камата – машиностроене и Сдружение „Електронни комуникации”; БТПП и БСК; Български институт за стандартизация) допринасят за разрешаването на актуални проблеми на социално-икономическото развитие на страната, за утвърждаване на ролята и за признание на компетенциите на научните сътрудници от Института да вземат решения по важни за страната въпроси от стопанската практика.

Специално внимание заслужава *участието* на учени от ИИИ при БАН *в изготвяне на документи от стратегическо значение*: Стратегия за участието на България в Четвъртата индустриална революция към Министерство на икономиката; Национална стратегия по корпоративна социална отговорност - 2020, за МТСП; Енергийна стратегия на Република България до 2030г. с хоризонт до 2050г.; *изработването на експертни доклади по писмена заявка от държавни и общински институции и органи*: Доклад за МТСП „Минимални доходи – състояние и проблеми“; Доклади-самооценка във връзка с акредитация на две докторски програми, за НАОА; Годишен доклад на Министъра на здравеопазването за здравето на гражданите и изпълнение на Националната здравна стратегия; Изготвяне на проект на наредба за стандарти за добро качество при оценка на здравните технологии на Министерство на здравеопазването; *експертни становища* за МТСП относно Закона за социалната икономика; *експертно становище* по проект на Правилник за прилагане на Закона за развитие на академичния състав в Република България, към МОН; *експертно становище* относно Проект на Правилник за наблюдение и оценка на научноизследователската дейност, осъществявана от висшите училища и научните организации, както и на дейността на фонд „Научни изследвания”, към МОН; *експертно становище* в рамките на Работна група по Допълнително пенсионно осигуряване към Министъра на труда и социалната политика; *експертно становище* при участие в специализирани комисии към МС, МИ, МОН; *експертно становище* относно Оценка на здравните технологии, за работната група по Евро председателството.

Учените от ИИИ осъществяват разнообразна рецензионна дейност за национални и международни научни издания, като членове на научни журита, редакционни съвети и колегии, рецензират научни монографии и научноизследователски проекти.

1.5.2. Проекти, свързани с общонационални и оперативни дейности, обслужващи държавата и обществото, финансирани от национални институции /без Фонд “Научни изследвания”/, програми, националната индустрия и пр. - до три най-значими проекта./заглавие на проекта, програма, по която се финансира, координатор, и постигнати резултати/.

1. НАЦИОНАЛНА СТРАТЕГИЯ В ОБЛАСТТА НА ЕНЕРГЕТИКАТА (С ФОКУС ВЪРХУ ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИКАТА)

Проектът е разработен във връзка с решение № 1068/15.12.2016 г. на МС (РМС) и е финансиран съгласно договор между БАН и Българския енергиен холдинг ЕАД. Ръководител на проекта: проф. д-р Александър Тасев.

Постигнати резултати от изпълнението на проекта:

Изготвена е икономическа прогноза за България до 2040г. в няколко сценария. Анализирани и прогнозираны са електропотребностите на страната до 2040г. Извършена е оценка и са изградени сценарии за развитието на електрогенериращите мощности в страната и региона до 2040г. Изграден е модел и са прогнозираны борсовите цени на електроенергия в региона до 2040г. Създаден и приложен е финансов модел за изграждането и функционирането на АЕЦ Белене. Оценени са възможностите за функциониране на „Мини Марица Изток”. Оценени са социално-икономическите

последници от промените в електроенергийния сектор и енергийната бедност. Изведени са стратегически виждания за българската електроенергетика до 2050г.

2. НАРЕДБА ЗА НАМАЛЯВАНЕ ТЕЖЕСТТА, СВЪРЗАНА С РАЗХОДИТЕ ЗА ЕНЕРГИЯТА ОТ ВЪЗОБНОВЯЕМИ ИЗТОЧНИЦИ ВКЛЮЧВАНЕ НА ПРЕДПРИЯТИЯТА НЕПОДАДЕНИ ОТ ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ НА ДОКЛАДА, ИЗПЪЛНЕН ПРЕЗ 2016 Г.

Проектът е по поръчка на и е финансиран от Българска браншова камара – машиностроене. Ръководител на проекта: проф. д-р Александър Тасев

Постигнати резултати от изпълнението на проекта:

Дефинирана е секторната принадлежност по код по NACE на определени компании с годишна консумация над 1Гвтч., които принадлежат към избрани сектори. Пресметната е средната електроенергийна интензивност за 2013, 2014 и 2015 г. на компаниите с годишна консумация над 1Гвтч., които принадлежат към съответните сектори, съгласно национална методология. Извършени са изчисления, моделиране и симулации във връзка с размерите на отстъпките съгласно „Наредба за намаляване на тежестта, свързана с разходите за енергия от възобновяеми източници”. В резултат в доклада са определени необходимите средства в бюджета за държавна помощ на индустриалните енергийни консуматори.

3. ВКЛЮЧВАНЕ НА ФИРМИ С ДАЛЕКОСЪОБЩИТЕЛНА ДЕЙНОСТ ЧРЕЗ ФИКСИРАНИ МРЕЖИ В НАРЕДБА ЗА НАМАЛЯВАНЕ ТЕЖЕСТТА, СВЪРЗАНА С РАЗХОДИТЕ ЗА ЕНЕРГИЯТА ОТ ВЪЗОБНОВЯЕМИ ИЗТОЧНИЦИ

Проектът е по поръчка на и е финансиран от Сдружение „Електронни комуникации”. Ръководител на проекта: проф. д-р Александър Тасев.

Постигнати резултати от изпълнението на проекта:

Извършени са изчисления на базата на иконометричен модел в няколко варианта за включване на фирми с далекосъобщителна дейност чрез фиксирани мрежи в „Наредба за намаляване тежестта, свързана с разходите за енергията от възобновяеми източници”. Пресметната е средната електроенергийна интензивност за 2014 - 2016 г. Определени са необходимите средства в бюджета за държавна помощ на индустриалните енергийни консуматори.

2. РЕЗУЛТАТИ ОТ НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКАТА ДЕЙНОСТ ПРЕЗ 2018 Г.

2.1. Едно най-значимо научно постижение:

ПРОЯВЛЕНИЕТО НА КОРПОРАТИВНИЯ ЧОВЕШКИ КАПИТАЛ В КОНТЕКСТА НА ПОВЕДЕНЧЕСКАТА ИКОНОМИКА

Проект на ИИИ на БАН, финансиран от бюджетна субсидия за ИИИ на БАН. Ръководител на проекта: доц. д-р Павлинка Найденова.

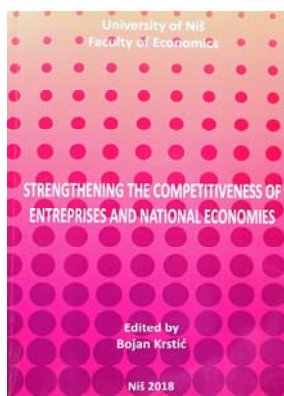
Научни и научно-приложни приноси:

Изградена е оригинална авторова визия за проявлението на корпоративния човешки капитал през призмата на поведенческата икономика, с цел идентифициране на проблемни области на фирменото управление.

Изведена е концепция за корпоративната култура и мотивацията в контекста на дихотомията рационалност - ирационалност, с оглед на тяхното отражение върху бизнес отношенията и механизмите за вземане на икономически решения.

Констатирана е (на основата на проведените дълбочинни интервюта) невъзможността да се изграждат стандартни фирмени политики, базирани върху отразяването на поведенческите аспекти. Адекватната формула е, да се подхожда конкретно при разработването на такива политики след анализ на организационно-културните специфики на всяка бизнес единица.

Конструиран е концептуален модел за управление на човешкия капитал, основан на поведенческата парадигма в икономиката, който включва авторовата постановка за „трите С-та“ (статус, сигурност, справедливост) като хетеродоксална реплика на традиционния модел на въздействие от типа „санкция-награда“.

Резултатите от проекта са публикувани в сборник от международна конференция, индексирани в WoS, и в международен тематичен сборник.

2.2. Едно най-значимо научно-приложно постижение:

ГОДИШЕН ДОКЛАД 2018. ИКОНОМИЧЕСКОТО РАЗВИТИЕ И ПОЛИТИКА В БЪЛГАРИЯ: ОЦЕНКИ И ОЧАКВАНИЯ

Проект на ИИИ на БАН, финансиран от бюджетна субсидия за ИИИ на БАН.
Ръководител на проекта: доц. д-р Виктор Йоцов.

Научни и научно-приложни приноси:

Анализирано е състоянието на реалния сектор на икономиката. Динамиката на основните показатели е разгледана в контекста на по-значимите мерки на икономическата политика. Дава се качествена оценка на ефекта на тези политики върху икономическия растеж както в краткосрочен и средносрочен, така и в дългосрочен план. На основата на анализа на основните сектори на икономиката и стъпвайки върху структурен макроикономически модел са представени очаквания за икономическия растеж през 2018-2020 г.

Фискалната политика е анализирана от гледна точка на ролята ѝ за дългосрочно въздействие върху съвкупното търсене и растежа. Предложен е критичен анализ на пропорционалното данъчно облагане и са направени конкретни предложения относно мерки за усъвършенстване на данъчната система на страната.

Извършен е анализ на вътрешните и външни фактори за икономически растеж. Аргументира се позицията, че налагащата се тенденция към намаляващата роля на външния сектор следва да се оцени като неблагоприятна.

Констатираны и анализирани са процесите на промени в банковата сфера, свързани с преразпределение на пазара на финансови услуги и това се разчита като признак за съживяване на кредитирането, подобряване на качеството му и активиране на процесите по сливане и придобиване на банки. Паричната политика се разглежда в контекста на валутния борд в страната, като се правят изводи относно нейната стабилност и ефекти върху растежа.

Направен е обстоен преглед и анализ на трансмисионните канали за навлизането на глобалната финансова криза в българската икономика, оценени са последиците от нейното действие и са изведени конкретни поуки в областта на макроикономическото управление на страната.

ИИИ на БАН инициира две пресконференции за представяне на Годишен доклад 2018 пред обществеността.

3. МЕЖДУНАРОДНО НАУЧНО СЪТРУДНИЧЕСТВО НА ЗВЕНТО.

ИИИ на БАН разширява партньорството си с чуждестранни академични институции. През 2018 г. научни екипи от Института работят по съвместни изследователски проекти с представители на РА и на МАНУ. Учени от Института участват лично в изпълнението на международни проекти, финансирани по програми на ЕК и ЕСФ.

Институтът и негови сътрудници са членове на над **50** международни научни мрежи и организации.

През годината Институтът е организатор на **четири** международни научни форума в страната и съорганизатор на **един** международен научен форум в чужбина; учени от Института са участвали в още **50** национални научни форума с международно участие и международни научни форума; реализирани са редица съвместни публикации с чуждестранни учени.

Важна насока на международното сътрудничество на Института е съвместната издателска дейност, осъществявана чрез участието на чуждестранни учени в редколегиите на двете издания на Института, както и чрез участието на сътрудници на Института в **12** редколегии на международни издания и **9** редколегии на чуждестранни списания. Институтът е регистриран в Мрежа за разпространение на научни статии в сферата на икономическата наука (Research Papers in Economics), в която участват учени от 73 държави.

Учреденият в началото на 2015 г. „Ресурсен Център за Икономически Изследвания на Азия“ към ИИИ при БАН съдейства за по-нататъшното развитие на международното сътрудничество на Института. Принос на Центъра е организирането на две научни срещи с представители на китайските академични среди и подписването на Споразумения за сътрудничество с ИИИ при Китайската академия на науките (КАН) и с Института за изследване на развитието към Университета Фудан в Китай.

Значим международно финансиран проект на ИИИ при БАН:

ПРОЕКТ № CB006. 1.3 L 0.158: BULGARIAN – MACEDONIAN CROSS BORDER COOPERATION FOR CAPACITY BUILDING FOR COMPETITIVENESS AND INNOVATION (БЪЛГАРСКО - МАКЕДОНСКО ТРАНСГРАНИЧНО СЪТРУДНИЧЕСТВО ЗА ИЗГРАЖДАНЕ НА КАПАЦИТЕТ ЗА КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ И ИНОВАЦИИ)

Проектът е финансиран по EU Programme - INTERREG – IPA и изпълнен съвместно с МАНУ, Институт за предприемачество-Куманово, Фондация за развитие на малки и средни предприятия Куманово, Македония; Българска търговско-промишлена палата, Кюстендил. Ръководител на проекта от ИИИ на БАН: проф. д-р Митко Димитров.

Научни и научно-приложни приноси:

Установено е равнището на конкурентоспособността и иновативността в двата гранични региона (Североизточен регион на Македония и област Кюстендил в България) и е посочен техният потенциал както за по-нататъшно развитие, така и за съвместни инициативи.

Разработен е въпросник по стандартната CIS методология за целите на проучванията в областта на конкурентоспособността и иновациите в двете страни. Проведено е анкетно проучване на 300 компании (150 от всяка страна на границата). Установено е състоянието на конкурентоспособността и иновациите (К&И), пропуските в познанията (*Knowledge gaps*) и потенциала на (К&И) на местните фирми.

Резултатите от регионалното изследване и от анализа на анкетите бяха използвани за разработване на материали за обучения: Обучение на обучители (ТТ), Обучения на местни предприятия и Обучения на институции за подкрепа на К&И.

Проведено е двудневно Обучение на Обучители (ТоТ), на което експерти от двете страни, ангажирани от БАН и МАНИ обучиха 12 местни обучители/консултанти по темите за К&И развитие. Изграденият капацитет на местните обучители беше използван провеждане на четири обучения на предприятия и институция за подкрепа на К&И, в които участваха над сто участници. Очаква се тази дейност да има дълготраен мултиплициращ ефект за подкрепа на К&И.

Бяха избрани осем предприятия от граничните региони на двете страни, които бяха пряко подкрепени за подобряване на тяхната конкурентоспособност, чрез разработването на нови продукти, услуги, процеси, в набирането на средства.

Разработени са препоръки и план за действие за подобряване на конкурентоспособността и иновативността в граничните региони на двете страни предназначена за управлението на национално и местно ниво, местните власти, институциите за подкрепа на бизнеса и МСП, както и специфични мерки за развитие на съвместна трансгранична конкурентоспособност.

Резултатите от проекта са представени в доклади на международни конференции и са публикувани в книга, съвместно издание на МАНИ и БАН.

Резултатите от проекта са публикувани на три езика.

4. УЧАСТИЕ НА ЗВЕНТО В ПОДГОТОВКАТА НА СПЕЦИАЛИСТИ.

ИИИ на БАН има дългогодишни традиции и е признат център за подготовка на български и чуждестранни специалисти в следните акредитирани докторски програми: Политическа икономика, Народно стопанство (вкл. регионална икономика и история на народното стопанство), Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка, Статистика и демография, Световно стопанство и международни икономически отношения, Икономика и управление, Маркетинг.

През 2018 г. в Института се обучават общо **8** докторанти: **5** - задочно обучение и **3** - на самостоятелна подготовка. През текущата година са прекратени докторантурите по лична молба на 2-ма докторанти.

По обявените допълнителен конкурс за прием на докторанти за учебната 2017/2018 година и редовен конкурс, през м. август, за прием на докторанти за учебната 2018/2019 година, имаше по двама кандидати за двата приема. От редовния прием за учебната 2018/2019 година предстои зачисляване на 1 успешно представил се кандидат. В началото на 2019 г. предстои обявяване на допълнителен конкурс за учебната 2018/2019 година.

Обучението на докторантите се извършва по акредитираните докторски програми и утвърдени от Научния съвет индивидуални планове за работа. Изпитите се полагат в предвидените срокове с малки изключения.

Съгласно правилника на ЦО към БАН през годината се проведе специализиран курс по “Иконометрия” с лектор проф. д-р Васил Цанов, в който участваха 3-ма докторанти от Института, като и тримата успешно завършиха курса и получиха съответните сертификати.

Продължава сътрудничеството с Европейския институт за висши изследвания в областта на мениджмънта, който ни предоставя информация за докторантските семинари на 6 европейски асоциации. (European accounting association, European association for research in industrial economics, European finance association, European international business academy, European marketing academy, European academy of management, European operations management association).

ИИИ на БАН съдейства на докторантите да провеждат обмяна на опит и набиране на допълнителна информация чрез специализации в чужбина, включване в проекти и участие в международни конференции и семинари.

През 2018 г. има отправени покани от ЦО на БАН за кандидатстване на специализанти, докторанти и академичен състав във всички научни направления за различни мобилности по Програма Еразъм +, както и за ДААД стипендии за 2018/2019 г. на Международна фондация “Св.св. Кирил и Методий”, но няма данни, кандидати от ИИИ на БАН да са се възползвали от тези покани.

Научното ръководство на докторантите за 2018 г. в ИИИ при БАН се осъществява от хабилитирани научни сътрудници и преподаватели от Институт за икономически изследвания и от други институции и Университети, както следва: доц. д-р Стефан Иванов – 1 докторант; доц. д-р Даниела Бобева-Филипова – 1 докторант; проф. д-р Божидар Хаджиев – 1 докторант; проф. д-р Митко Димитров – 2 докторанти; проф. д-р Радка Илева-Филкова – 1 докторант; проф.д.ик.н. Росица Чобанова – 1 докторант; доц. д-р Венета Христова Матеева – 1 докторант

ИИИ на БАН има сключени договори за сътрудничество за съвместна изследователска и преподавателска дейност с български и чуждестранни висши училища. Наред с това, сътрудници на Института участват в съвместна изследователска, преподавателска и обучителна дейност по различни програми в редица висши училища при подготовката на: бакалаври – **15** висши училища, магистри – **11** висши училища, докторанти – **6** висши училища.

Сътрудници на Института участват в органи на управление, съвети и комисии на редица висши училища.

ИИИ на БАН има дългогодишни традиции, развива активна дейност и широко сътрудничество за подготовка на специалисти от страната и чужбина.

Придобиването на докторска степен от ИИИ на БАН е гаранция за успешна професионална реализация в страната и в чужбина. Високите критерии при приема и подготовката на докторанти е гаранция за успех, но и предизвикателство пред желаещите да се обучават в Института.

Приносът на Института при подготовката на специалисти за икономиката на страната би бил по-голям, ако не съществуваха ограниченията за БАН да обучава самостоятелно студенти.

7. КРАТЪК АНАЛИЗ НА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ НА ЗВЕНОТО ЗА 2018

Г.

Приходите от бюджетната субсидия и собствени средства през 2018 г. възлизат на 2 150 472 лв., в т.ч. получени трансфери в размер 16 933 лв. и безналичен трансфер в размер на 943 500 лв. Разходите са 2 066 855 лв., от които 1 066 159 лв. от субсидия и 1 000 696 лв. от собствени средства.

Разходите имат следната структура (лв.):

Заплати и доп. възнаграждения за персонала	1 738 963
в т.ч.	
- заплати и доп. възнаграждения	1 423 843
- обезщетения	21 758
Осигурителни вноски за ДОО от работодател	130 915
Здравно-осигурителни вноски от работодател	49 740
Вноски за ДЗПО	13 371
Издръжка	122 022
в т.ч.	
- материали	10 222
- вода, горива, енергия	26 011
- разходи за външни услуги	44 017
- командировки	6 494
- данъци	17 111
- други	18 167
Разходи за членски внос	1 250
Разходи за придобиване на ДМА	10 594

Приходите извън субсидията се формираха от абонаменти на списания „Икономическа мисъл“, списание „Икономически изследвания“, от договори с Българската академия на науките, договори с фонд „Научни изследвания, с Университет за национално и световно стопанство и с други институции, от такси за обучение на докторанти и други.

От началото на годината в Института се изплащаха хонорари и възнаграждения по договорите с Българска академия на науките, за сп. „Икономическа мисъл“, списание „Икономически изследвания“, по програма Еразъм+, а също така и за изготвяне на рецензии на планови разработки, участия в научни съвети, за научни журита, за научно ръководство на докторанти, изпитни комисии и други.

Разходите за издръжка се покриха от собствени средства. В разходите за материали се включват и активи със стойност под 1 000 лв., след което те се завеждат задбалансово. Разходите за външни услуги включват: телекомуникационни, обяви за конкурси, печатарски услуги за издания на Института, автореферати, научни мероприятия, поддръжка на програмни продукти, ремонт на техника, ВиК, асансьорни, охранителни и други услуги. Разходите за командировки в страната и чужбина са за участия на служителите в научни мероприятия.

8. ИЗДАТЕЛСКА И ИНФОРМАЦИОННА ДЕЙНОСТ НА ЗВЕНОТО ПРЕЗ 2018

Г.

ИИИ на БАН има богата издателска дейност, осъществявана чрез двете му реферирани научни списания – „Икономическа мисъл“ и „Икономически изследвания“, като „Икономически изследвания“ е единствено в страната списание с импакт ранг в областта на икономиката; чрез ежегодно публикувания Годишен доклад «Икономическо развитие и политики в България: оценки и очаквания» - единствено по рода си издание за състоянието и развитието на българската икономика; чрез поредица от монографични

издания и множество публикации на академичния състав в национални и международни научни издания, включително такива с импакт фактор.

Списание "Икономическа мисъл". Списание то публикува годишно 6 книжки със статии и студии на български и на английски език, в които се отразяват актуални изследвания по широк кръг въпроси от български и чуждестранни учени. От 2018 г. списанието се реферира в ERIH PLUS. Освен това то се индексира и реферира от Journal of Economic Literature/ EconLit, издание на Американската икономическа асоциация и RePEc. Списание то предлага рубриците "Консултации", "Прегледи", "Научен живот", публикува рецензии и отзиви за български и чуждестранни книги, информира читателите за проведени научни форуми в страната и чужбина. Издава с финансовата подкрепа на УНСС.

Списание "Икономически изследвания" - международно научно списание с SCImago Journal Rank (SJR) на SCOPUS. Списание то се индексира и реферира от Journal of Economic Literature/EconLit, издание на Американската икономическа асоциация, както и RePEc, EBSCO. Списание то публикува студии само на английски език. Студиите се рецензират по т. нар. "double blinded" принцип.

Изработена е и се актуализира постоянно WEB-страница на двете списания. Те се разпространяват чрез абонамент, изпращат се до най-големите национални и университетски библиотеки в света чрез служба „Библиотечен обмен“ на БАН и са включени в каталога на най-голямата виртуална библиотека за списания от Централна и Източна Европа – CEEOL.

Ежегодният Годишен доклад на Института, в който се представят обективни анализи на състоянието и развитието на българската икономика, както и прогнозни оценки и препоръки за подходящи национални политики, се издава на български и на английски език. Предназначен е за държавните институции, организациите на работодателите и синдикалните структури, общинските и местните управленски структури, неправителствените организации, научната общност и широката общественост.

През 2018 г. са излезли от печат **110** публикации на сътрудници от Института. Списъкът на научните публикации е представен като Приложение Г към отчета. Научни публикации на сътрудници на Института са били цитирани **153** пъти. Списъкът с цитиранията е представен като Приложение Д към отчета.

Информационният отдел продължава да работи с автоматизирана информационна система CDS/ISIS-микро ver. 3.07. Изготвят се библиографски справки на сътрудници от Института, докторанти и външни потребители по най-широк кръг икономически теми.

Целият библиотечен фонд в края на **2018 година** наброява **41065 тома**. През годината са постъпили **289 тома**.

За по-рационално използване на литературата в читалнята на свободен достъп са предоставени **5815 тома** – целият справочен фонд на библиотеката: енциклопедии, речници, справочници, статистически годишници на България и други страни, както и периодиката за последните няколко години.

В резултат на споразумение за обмен на информационни материали, библиотеката получава безплатно някои издания на БНБ, Икономическия университет във Варна и Националния Статистически Институт (НСИ). Създадена е връзка с "Documentation Francaise", благодарение на което библиотеката получава някои техни материали. Абонирани са най-важните специализирани български вестници със средства на Института за Икономически Изследвания (ИИИ). В читалнята е поставен компютър за улеснение на читателите при използване на електронния каталог.

Съгласно регламентираната организация се актуализира публикуваната на WEB-страницата на института информация. Това създава условия за популяризирането на работата на института и поддържането на добрия му публичен образ в България и в целия свят.

9. ИНФОРМАЦИЯ ЗА НАУЧНИЯ СЪВЕТ НА ЗВЕНТО

Съставът на Научния съвет е избран на Общо събрание на учените на 26.02.2016 г. и актуализиран с решение на Общото събрание на учените (Протокол № 3/24.10.2018 г.).

Научният съвет на института включва 21 членове. От тях: чл. кореспондент - 1, професори - 14 и доценти - 6; с научната степен "Доктор на науките" - 4 и с образователната и научна степен "Доктор" - 17.

Списъчен състав на съвета към 31.12.2018 г.:

проф. д-р Александър Петров Тасев
чл. кор., проф. д.ик.н. Иван Ангелов Златанов
проф. д.ик.н. Людмил Стефанов Петков
проф. д.ик.н. Васил Георгиев Тодоров
проф. д.ик.н. Гарабед Ардашес Минасян
проф. д-р Васил Мишов Цанов
проф. д-р Веселин Минчев Минчев
проф. д-р Дарина Русчева Тодорова
проф. д-р Искра Спасова Белева
проф. д-р Искра Богданова Христова-Балканска
проф. д-р Митко Атанасов Димитров
проф. д-р Победа Василева Луканова
проф. д-р Радка Белчева Илева-Филкова
проф. д-р Спартак Василев Керемидчиев
проф. д-р Стоян Анастасов Тотев
доц. д-р Алла Валентиновна Кирова
доц. д-р Виктор Иванов Йоцов
доц. д-р Даниела Бобева-Филипова
доц. д-р Ирена Кирилова Зарева-Зафирова
доц. д-р Огнян Борисов Боюклиев
доц. д-р Павлинка Петкова-Найденова

Дейността на Научния съвет се основава и се осъществява изцяло в съответствие със Закона на БАН, Устава на БАН, Правилника за устройството, дейността и вътрешния ред на Икономическия институт на БАН, Временния правилник за дейността на Научния съвет при Икономическия институт на БАН, Правилника за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в Института за икономически изследвания при БАН (приет с Протокол № 11/ 21.11.2018 г.) и др.

Съгласно функциите на съвета, регламентирани от законови и други ведомствени и вътрешни нормативни документи, в дейността на Научния съвет към ИИИ на БАН през 2018 г. могат да се открият следните акценти:

1. Обсъждане и приемане на доклад на Атестационната комисия по проведена акредитация на служителите в ИИИ при БАН.

2. Обсъждане и приемане на изготвена от ръководството на института "Стратегия за научно развитие и план за нейното изпълнение", съгласно приети научни тезиси.

3. Обсъждане и приемане на Правилник за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в Институт за икономически изследвания при БАН и на някои изменения и допълнения в него.

4. Обсъждане и приемане на "Стратегия за публична комуникация на Институт за икономически изследвания при БАН".

5. Обсъждане и приемане на "Правила за електронните публикации в Институт за икономически изследвания при БАН" и на Логото на института при публикуване.

6. Приемане на Доклад-оценка за предстояща акредитация на докторски програми по "Политическа икономика (икономикс)" и "Статистика и демография" по професионално направление 3.8. Икономика.

10. ПРАВИЛНИК ЗА РАБОТАТА В ЗВЕНТО – Правилник за устройството, дейността и вътрешния ред на ИИИ на БАН - Приложен към отчета

11. СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ В ОТЧЕТА И ПРИЛОЖЕНИЯТА КЪМ НЕГО СЪКРАЩЕНИЯ

CEEOL – Central and Eastern European Online Library
RePEc – Research Papers in Economics
БЕХ – Български енергиен холдинг
БСК – Българска стопанска камара
БТА – Българска телеграфна агенция
БТПП – Българска търговско-промишлена палата
ВНЕК – Временни научно-експертни комисии
ВТУ – Великотърновски университет
ВУЗФ – Висше училище по застраховане и финанси
ВУТП – Висше училище по телекомуникации и пощи
ДААД – Deutscher Akademischer Austauschdienst (Германската служба за академичен обмен)
ДМА – Дълготрайни материални активи
ЕВУИМ – Европейско висше училище по икономика и мениджмънт
ЕК – Европейска комисия
ЕС – Европейски съюз
ЕСФ – Европейски социален фонд
ИБЕ на БАН – Институт за български език на Българска Академия на науките
ИИИ на БАН – Институт за икономически изследвания на Българска Академия на науките
ИИНЧ – Институт за изследване на населението и човека
ИИОЗ на БАН – Институт за изследване на обществата и знанието на Българска Академия на науките
ИСС – Икономически и социален съвет
ЛТУ – Лесотехнически университет
МАНИ – Македонска Академия на науките и изкуствата
МЗ – Министерство на здравеопазването
МИ – Министерство на икономиката
МОН – Министерство на образованието и науката
МС – Министрески съвет
МСП – Малки и средни предприятия
МТСП – Министерство на труда и социалната политика
НАОА – Национална агенция за оценяване и акредитация
ННП – Национална научна програма
НП – Национална програма
НСИ – Национален статистически институт
НСОРБ – Национално сдружение на общините в Република България
НСРНИ – Национална стратегия за развитие на научните изследвания
НЦОЗА – Национален център по обществено здраве и анализи
ОП – Оперативна програма
ОПРЧР – Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“
РА – Румънска Академия
УХТ – Университет за хранителни технологии
ФНИ-МОН – Фонд „Научни изследвания“ – МОН
ЮЗУ – Югозападен университет